

Ghelijk oock dede sinte Elyzabeth inden *Nuwen Testamente*, sint Jans Baptisten moedere. Die selve diende ende vreesde God ten eersten, daerna haren man, meer dan alle vrouwen. Haer man ghinck op een tijt wech ende en hadde gheenen wille wederom thuis te comen, dat si heelde ende versweech tot dat haer tijt dochte.² Doen sprack si so wel ende voersienlijck met hem dat hi nemmermeer teghen haer verthoernen en wilde. Ende sy begheerde ende vorderde altoos den vrede haers mans.

Also sellen ooc doen alle goede vrouwen, want God de heere der selver sinte Elyzabeth sint Jan Baptisten ghaf te loo[n]e. Als oock ieghelijcker goeder vrouwen geschiet dat hen God begaeft die Hem also eeren ende vreesen, het si inden levne oft nader doot. Desghelijcx oock alle den genen die hen inden houwelijcken staet also suvere ende reyne houden.

---

1. [Eckrich] fol. 51d: .iiij.^{xx}xviiij. Des femmes du Nouvel Testament. Premierement de sainte Elizabeth

2. De voorstelling van zaken vertoont contaminatie met de geboorte van Maria, dochter van Joachim en Anna, en lijkt in niets op de legende van de geboorte van Johannes de Doper in de *Legenda aurea* / *Gulden legende*.

soude hebben Meer vreesende den doot der sielen
dan den doot des lichaems Ghelijch oock dede sin
te elpsabeth inden nuwen testamēte/sint iās bap
tisten moedere. Die selue diende ende vreesde god
ten eersten/daerna hare man meer dan alle vrou
wen. Haer man ghinck op een tijt wech/ende en
hadde gheenen wille wederom thuis te comen/dz
si heelde en versweech tot dat haer tijt dochter Doe
sprach si so wel ende voersienlijck met hem dat hi
nemmermeer teghen haer verthoernen en wilde
Ende sy begheerde ende voiderde altoos den vre
de haers mans Also sellen ooc doe alle goede vrou
wen Want god de heere der seluer sinte elpsabeth
sint ian baptisten ghaf te looue Als oock ieghelijc
ker goeder vrouwen geschiet dat hen god begaefte
die hem also eeren ende vreesen het si inden leuene
oft nader doot Desghelijcx oock alle den genen die
hen inden houwelijcken staet also suuere ende rep
ne houden

En ander exempel van sinte marie magda
lene/die haer met haren tranen van sonden
reynichde/als si onsen lieuen heere sijn vorten mit
haren tranen wiesch/ende met haren hare weder
om droochde Dat selue haer screien was wt liefde
tot god ende wt vreesen haerder meloaden Desge
lijcke souden wij oock onse meloaden ende onse sō
den beweenen/schamen/ende tot oornoochdighere
biechten comen/de selue onse sonden so schandelijc
ende groflijk legghen/als wij die ghedaen hebbe
sonder iet te ver-swighene Want de vreesende die

p

En ander exempel van sinte Marie Magdalene, die haer met haren tranen van sonden reynichde als si onsen lieven Heere Sijn voeten met haren tranen wiesch ende met haren hare weder om droochde. Dat selve haer screien was uut liefden tot God ende uut vreesen haerder mesdaden.

Desgelijcke souden wij oock onse mesdaden ende onse sonden beweenen, schamen ende tot ootmoedyghere biechten comen, de selve onse sonden so schandelijc ende groflijk² segghen als wij die ghedaen hebben, sonder iet te verswighene. Want de vreesende die [p1v] schaemte diemen inder biechten heeft, es de grootste aflegghinghe der sonden. Want als God de ootmoedicheit ende rouwe aensiet, wort Hi tot ontfermenesse beweecht ende bereit uut Sijn ontfermherticheyt de sonden te verghevene.

Noch esser een ander sake daerom de heylighe Ma[g]dalena³ te loven es, dats datsy God lief hadde ende Hem indachtelijck vreesde. Want om de groote, wonderlijcke tekenen die si Hem sach doen, bisondere dat Hi haren broedere vander doot verwechte, ende haer broeder seyde de wonderlijcke tekenen die inder ander werlt waren, vreesde si so seere in haerder ghedachtenessen: waert datsi in haerder sonden storve, datsi seere swaerlijck midts dien ghepinicht soude wordden. Dairom si in eender woestinen⁴ ghinck, seer verre vanden lieden, wel dertich jaer lanck. Ende als si daer so langhen tijt penitencie gedaen hadde dat haer de natuere niet meer onderhouden en mochte,⁵ ontfermde ons lieve Heer haers ende sant haer dachlijcx uut den Hemel haer spise ende nootdorst ende onderhiel haer also tot den inde haers levens.

---

1. [Eckrich] fol. 52a: .iiij.^{xx}xix. De la Magdaleine

2. so schandelijc ende groflijk: vul aan: als zij zijn

3. [Vander Noot 1515]: madalena

4. [Eckrich] fol. 52b: plus de vint ans en un desert en bois et en buissons —

[Furter 1513] fol. I1r: in ein wüsten wald / ferr von den lüten gieng / wol .xxx. jor lang /

5. [Eckrich] fol. 52b: et quant elle eust tant jenné que elle ne pouvoit plus le souffrir selon nature — [Furter 1513] fol. I1r: Und wann sy da selbst gefastet das sy sich der natur nach nit mer mo^cht enthalten

Daer om salmen de sonden dicwijls beweenen, biechten, vasten
ende ander goede wercken doen, daer doer men den ewighen loon
verwerven sal.

schamte diemen inder biechten heeft/ es de groo-
ste aflegghinghe der sonden/ want als god de ooc-
moedicheit ende rouwe aensiet/ wort hi tot onser
menesse beweecht ende bereit wt sijn ontfarmher-
ticheit de sonden te vergheuenen. Noch esser een an-
der sake daerom de heylighe madalena te louē es.
Dats dat hi god lief hadde ende hem indachtelich
veelde. Want om de groote wonderlijche tekenē
die si hem sach doen. Sijndere dat hi haren broe-
dere vander doot verweete/ ende haer broeder sep-
de de wonderlijche tekenen die inder ander werke
waren/ veelde si so seere in haerder ghedachtenel-
sen/ waer dat si in haerder sondē stouē dat si seere
swaerlijck midts dien ghepinicht soude wordden.
Daerom si in eender woestinen ghinch/ seer verre
vanden lieden wel dertich iaer lanck. Ende als si
daer so langhen tijt penitencie gedaen hadde/ dat
haer de natuere niet meer onderhouden en mocht
te/ ontfemde ons lieue heer haers/ ende sant haer
dachlijck wt hemel haer spise ende nootdorst en
dechiel haer also tot den inde haers leuens. Daer-
om salmen de sonden dicwils beweenen/ biechtē/
vasten/ ende ander goede wercken doen/ daer doer
men den ewighen loon verweruen sal.

Doch een ander exempele van twee salighe
vrouwen die elck eenen heydenschen man
hadden die eene was herodes marschalch wt. f. De
selue goede vrouwe volchde onsen heere na en die
de hem haer leuē lanck. Also ooc een iegelijche goe-
de vrouwe doē soude al had si eenen quaden man

N Och een ander exempele van twee salighe vrouwen die elck eenen heydenschen man hadden. Die eene was Herodes marscalck² wijf. De selve goede vrouwe volchde onsen Heere na ende diende hem haer leven lanck, also ooc een iegelijcke goede vrouwe doen soude. Al had si eenen quaden man, [p2r] daerom e[n] sou si den dienst Gods niet laten, maer des te ootmoedegher ende aendachtegher sijn om ghenade van God voer haer ende voer haren man te verwerven. Want de duecht die si doet, mindert de mesdaet haers mans ende saechtmoedicht den toren Gods, gelijk als dat der ouder vaders boecken³ inhouden. Ende bisondere in een capitle segghende van enen quaden mesdadeghen, die drie reysen van een schandelijcke doot behuedt wort doer de goetheyt sijnder huysvrouwen.⁴

Daer om eest seer profitelijck dat een quaet man een goet wijf heeft, op datsi so veel te meer duechden doe als hy quaet doet. Want de ghehoorsamheyt ende de vrese Gods meer verheven wort dan thuwelijck. Daer om salmen ten eersten God, die ons na Sijn beelt gescapen heeft, gehoorsam sijn, want Hi ons doer Sijn ghenade behouden oft verdoemen mach. De wet seyt oock datmen den lychaem ende den huwelijc also lief hebben sal als de salicheyt der sielen. Soe seyt dan de *Glose* dat een iegelijcke⁵ meer ghehoorsam sijn sal de salicheyt der sielen dan haren ghetrouden man, ende bisondere meer dan den dienst des lichaems. Dwelck tot veel plaetsen inde *Heylighe Schriftuere* waerlijck bevonden ende ghehoort wort.

---

1. [Eckrich] fol. 52c: .C. Des bonnes dames qui estoient femmes aus mescreans

2. [Eckrich] fol. 52c: dont l'une estoit femme au senechal Herode. — [Furter 1513] fol. 11r: Was die eyn Herodes Marschalcks wyb /

3. [Eckrich] fol. 52d: Si comme il est contenu ou livre de la Vie des Peres — [Furter 1513] fol. 11r: Wie dann das die bücher der alt vetter inn halten / — bedoeld is het boek *Vitae patrum*.

4. [Eckrich] fol. 52d: Dont il advint que quant elle fut morte il n'avoit plus qui priast Dieu pour lui et par ses grans pechiéz le roy du país le fit morir de male mort. — [Furter 1513] fol. 11r: Als aber dar nach die güte frow starb / vnd er niemans mer hatt / ließ in der künig des lands todten /

5. [Furter 1513]: fol. 11r: ein jede frow

daerom en sou si den dienst gods niet laten/ maer
des te ootmoedegher ende aendachtigher sijn om
ghenade van god voer haer ende voer haren mā
te verweruen Want de duecht die si doet mindert
de mesbaet haers mans/ ende saechtmoedicht den
toeren gods. Selijck als dat der ouder vaders boec
ken inhouden Ende bisondere in ten capittelle seg
ghen van enen quaden mesbadeghen/ die drie rey
sen van een schandelijcke doot behreft wort/ doer
de goetheyt sijnder hysvrouwen. Daer om eele
seer profitelijck dat een quae man een goet wijf
heeft/ op dat si so veel te meer duechden doe als hy
quaet doet/ Want de ghehoorsamheyt ende de vre
se gods meer verheue wort dan huwelijck. Daer
om salmen ten eersten god/ die ons na sijn beelt ge
scapen heeft/ gehoorlam sijn/ want hi ons doer sijn
ghenade behouden oft verdoemen mach. De wet
seyt oock/ datmen den lichaem ende den huwelijck
also lief hebben sal/ als de salicheyt der sielen. Doe
seyt dan de glose dat een ieghelijcke meer ghehoor
sam sijn sal de salicheyt der sielen dan haren ghe
trouden man/ ende bisondere meer dan den dienst
des lichaems. Dwelck tot veel plaetsen inde hepli
ghe scriftuere waerlijck beuonden ende ghehoort
wort

En ander exēple van martha marien mag
dalenen suster/ die althet seer sochfuldich en
de gewoenlijck was de propheten en die dienaar
gods te herbergē die theplich gelouue predicē. Si
was oock eē milde aelmoesen geueer in de armen